

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

CABINET PREȘEDINTE

SERVICIUL ANALIZĂ, IDENTIFICARE ȘI EVALUAREA RISCULUI

Analiza privind gradul de risc pentru apariția peștei porcine clasice în contextul implementării “sistemului canalizat” în România

Introducere

În contextul epidemiologic actual, intern și internațional sub raportul peștei porcine clasice, autoritatea veterinară centrală a României a stabilit următoarele obiective majore:

- păstrarea indemnității teritoriale pentru pesta porcină clasică prin implementarea unor planuri de biosecuritate viabile;
- punerea în alicare a sistemului canalizat și includerea României în anexa a II-a a Deciziei 2008/855. Aceasta ar permite și comerțul cu carne și produse din carne produse în România, deschizând perspective bune pentru producătorii români de a-și pune pe piața europeană produsele de calitate cu scopul comercializării acestora în spațiul comunitar ca urmare a modificării Deciziei 2008/855/CE.
- obținerea statutului de țară liberă de pestă porcină clasică fără vaccinare.
- derularea în continuare a programelor naționale de supraveghere aprobate și cofinanțate de Comisia Europeană.

Prin implementarea sistemului canalizat (denumit în continuare SC), România poate pune pe piața europeană carne proaspătă, carne preparată, carne tocată și produse din carne de porc. Produsele de origine animală menționate mai sus și destinate pieței europene vor proveni de la porci vii care își au originea în exploatații comerciale (altele decât cele de tip A) din România sau/și din alte State Membre ale Uniunii Europene.

Sistemul canalizat propus reprezintă o măsură temporară, având în vedere faptul că, deși România este listată în partea a III-a a Anexei la Decizia Comisiei 2008/855 privind măsurile de control a sănătății animalelor în relație cu pesta porcină clasică în unele State Membre, situația s-a îmbunătățit semnificativ, ultimul focar de boală fiind notificat în anul 2007.

Vaccinarea porcilor domestici în toate exploatațiile comerciale din România a fost interzisă din luna aprilie 2007 iar vaccinarea porcilor domestici din exploatațiile non profesionale la 31 decembrie 2009.

Obiectivele analizei de risc pentru aparitia pestei porcine clasice în contextul implementării “sistemului canalizat” în Romania

Principalul obiectiv urmărit în elaborarea acestei analize este identificarea „verigilor slabe” în strategia relativ recentă de implementare a sistemului canalizat și a unor mecanisme de intervenție urgentă în astfel de situații.

Concret, în teren, sistemul canalizat urmează a fi implementat în 49 de ferme comerciale autorizate sanitar veterinar (deci respectă în totalitate condițiile de biosecuritate – condiție esențială a autorizării s.v.) și care reprezintă unitățile furnizoare și, un abator ce reprezintă unitatea de ieșire a cărnii proaspete, cărnii preparate, cărnii tocate și a produselor din carne de porc.

Până în prezent, avantajele identificate sunt:

- toate cele 50 de unități (49 de ferme și un abator) fac parte dintr-un lanț comercial ce aparține aceluiași operator economic;
- se supun unui program național de supraveghere și control aprobat și cofinanțat de Comisia Europeană;
- conform rezultatelor examinărilor clinice, anatomopatologice și testelor de laborator, România este indemnă de pestă porcină clasică și pestaă porcină africană;
- zona în care sunt situate cele 50 de unități este la granița cu state membre ale U.E., nu cu țări terțe.

Pentru reușita strategiei, toate aceste 50 de obiective ale sistemului canalizat trebuie să funcționeze ca un tot unitar, ca o orchestră ce concertează sub bagheta unui (singur!) dirijor. O singură neconformitate ce ar exista într-un singur obiectiv din cele 50, poate afecta întregul lanț.

Identificarea riscului

Sistemul gospodăresc de creștere a porcilor, specific României și rolul de graniță estică a Uniunii Europene, constituie cele mai grele „bariere” în câștigarea încrederii C.E. în ceea ce privește controlul, în general al bolilor majore ale animalelor și, în special, al pestei porcine clasice.

Firește că factor de risc constituie și porcul mistreț dar, acesta este valabil în absolut toate statele membre ale U.E. deoarece monitorizarea și înțelegerea unei boli într-un ecosistem deschis este mai degrabă un exercițiu complex, condiționat de o serie de parametri (de exemplu, structura populației și dinamica, mărimea populației sau

imunitatea acesteia) care rămân necunoscuți sau pot fi doar aproximativ estimați ca urmare a schimbărilor permanente în rândul populației de mistreți.

În România există 2154 de fonduri de vânătoare iar numărul total de mistreți este estimat la 63 916 animale, care trăiesc pe un areal de aproximativ 65 000 km² (suprafața României este 238.391 km²). Densitatea mistreților este relativ scăzută (< 1 animal/km²) comparativ cu densitatea existentă în arealele din vestul Europei (> 2 animale/km²).

În contextul implementării sistemului canalizat, partea cea mai dificilă o constituie, nu controlul fermelor comerciale în sine, ci controlul celor două zone din jurul fermelor comerciale: zona „de protecție” cu raza de 1 km și „zona de supraveghere” cu raza de 10 km (a nu se confunda cu zonele de protecție și supraveghere în cazul combaterii epizootiilor). Mai exact, succesul implementării acestui sistem va fi condiționat de acțiunile (întreprinse la nivel central și județean) prin care se va demonstra, practic, monitorizarea și controlul pestei porcine clasice.

În condițiile existenței și respectării condițiilor de biosecuritate generale, factorii de risc ce ar favoriza pătrunderea virusului pestos porcine în exploatațile comerciale, sunt:

- supravegherea neadecvată în gospodăriile populației situate în zonele cu raza de 1 și 10 km în jurul fermelor comerciale;
- lipsa participării unui medic veterinar oficial sau de liberă practică, împuternicit de D.S.V.S.A.județeană la acțiunile de vânătoare a mistreților;
- neefectuarea supravegherii activității centrelor de colectare a mistreților; în România funcționează un număr de 55 de centre de colectare vânat sălbatic, la nivelul acestora fiind colectați aproximativ 4000 de mistreți/anual.
- incorecta funcționare a piețelor/târgurilor în care se comercializează porci vii și produse provenite de la aceștea;
- muncitorii: pot vehicula virusul pestos porcine prin folosirea necorespunzătoare a echipamentelor de protecție; participarea la muncile câmpului și la vânătoare; deținerea de porcine în gospodăriile proprii; introducerea în incinta fermei, a alimentelor pe bază de carne de porc provenite din gospodăria proprie;
- vizitatorii;
- rozătoarele;
- câinii, pisicile – dacă au acces în incinta fermelor;
- folosirea unor substanțe biocide ce nu au acțiune virulicidă specifică;
- mijloacele de transport animale vii, produse și supraproduse provenite de la porci, furaje.

Recomandări

Pentru eliminarea factorilor de risc identificați și pentru a argumenta solid supravegherea și controlul pestei porcine clasice, recomandăm următoarele:

1. supravegherea cu prioritate a porcinelor din gospodăriile populației din zonele cu raza de 1 și 10 km în jurul obiectivelor în care se implementează sistemul canalizat; nu trebuie neaparat stabilirea zonelor stricte de 1 și 10 km, ci, acolo unde este cazul, să se stabilească în funcție de barierele naturale (ape, păduri, fânețe, etc) și artificiale (drumuri, granițe administrative); criteriile pe baza cărora se identifică gospodăriile populației din care se prelevează probe de la porcii existenți sunt: vecinătatea gospodăriilor cu arealurile porcilor mistreți (păduri, terenuri cultivate îndeosebi cu porumb, fânețe); lipsa de biosecuritate a gospodăriilor în care se cresc porci; gospodăriile a căror proprietari participă la acțiunile de vânatoare a porcilor mistreți;
2. realizarea unui protocol de colaborare între serviciile veterinare românești și cele din Serbia pentru a putea demonstra supravegherea și în zonele cu raza de 1 și 10 km de pe teritoriul sârbesc;
3. efectuarea, cu prioritate, a supravegherii pasive, respectiv recoltarea probelor de la porcii bolnavi, muribunzi și de la cadavre;
4. realizarea unui protocol de colaborare între serviciile veterinare și asociațiile vânătorești/inspectoratele județene cinegetice; programul vânătorilor trebuie să fie transmis D.S.V.S.A. județene iar medici veterinari, desemnați de autoritatea veterinară competentă teritorial, trebuie să participe la acțiunile de vânatoare, să examineze vânatul și să instituie restricții imediate în caz de suspiciune a pestei porcine la mistreți; periodic, specialiști din mediul cinegetic să transmită serviciilor veterinare, fișe de observație a mistreților care să redea numărul, structura pe vârste, starea clinică a acestora;
5. mijloacele de transport al porcilor vii, produselor și suproduselor provenite de la aceștea, să circule pe rute bine stabilite conform unui plan actualizat și avizat de autoritatea veterinară competentă teritorial, în funcție de situația epidemiologică existentă sub raportul bolilor specifice porcilor;
6. să se actualizeze periodic catagrafia exploatațiilor și să se controleze mișcarea și comercializarea porcilor și a produselor provenite de la aceștea;
7. să se acorde importanță supravegherii unităților de neutralizare a deșeurilor de origine animală și a zonelor de risc din jurul acestora.

Dr. Florica DURLEA – Șef Serviciu A.I.E.R.